

ВІЗІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ В ІДЕОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ (ІІІ БАНДЕРІВСЬКІ ЧИТАННЯ)

3 лютого 2016 року в Київському міському будинку вчителя відбулися ІІІ Бандерівські читання, приурочені 75-й річниці Акта відновлення української державності та 25-й річниці Незалежності України на тему «Візія Української держави в ідеології українського націоналізму».

Організаторами цієї науково-ідеологічної акції стали Науково-дослідний інститут українознавства, Недержавний аналітичний центр «Українські студії стратегічних досліджень», за участю Українського інституту національної пам'яті.

Участь у читаннях взяли понад 350 осіб, з них понад 50 як доповідачі та учасники дискусії. Серед них 11 докторів наук, 13 кандидатів наук, викладачі, аспіранти, інтелектуали, що представляли провідні університети, науково-дослідні інститути та дослідницькі центри з 12 областей України (Києва, Донецької області, Київської області, Запоріжжя, Харкова, Дніпропетровська, Полтави, Черкаса, Львова, Дрогобича, Івано-Франківська, Чернівців та Ужгорода), представники державних виконавчих органів влади, Верховної Ради України, органів місцевого самоврядування, політичних партій та громадських організацій.

Організатори ІІІ Бандерівських читань запропонували учасникам формат двох логічно взаємопов'язаних дискусійних панелей. Перша із них – «**Досвід боротьби українських націоналістів за державність у ХХ столітті: ідеї та практики**» – була покликана підвести підсумки внеску українського націоналізму у

боротьбу за Українську державу на визвольному етапі, а друга – «**Українська держава ІІІ тисячоліття: візія націоналістів**» – сформуванню її форми на етапі сучасного державотворення.

ІІІ Бандерівські читання перетворилися на інтелектуально-світоглядний форум провідних українських науковців, аналітиків, що не лише підсумовує здобутки українських націоналістів (у теоретичній та практичній площинах) у боротьбі за українську державність, а й формує обриси візії майбутнього Української держави, яка зуміє зберегти внутрішню ідентичність та зовнішню суб'єктність, збудувати такий лад, який забезпечить повновладдя української нації, національну та соціальну справедливість.

Директор Науково-дослідного інституту українознавства к.і.н. **Богдан Галайко** відзначив назрілу необхідність зібрання: «Бандерівські читання – це чи не єдиний майданчик для якісної інтелектуальної дискусії дослідників, прихильників чи теоретиків українського націоналізму сьогодні. Це місце для спілкування, обміну думками різних особистостей, які представляють різні громадсько-політичні об'єднання, наукові чи дослідницькі інституції, мистецькі середовища. Але єднає нас ідея і чин попередників, їхня самовіддача, жертвовність заради добробуту нації та держави. Перед нами сьогодні постають нові виклики. Тому, як і наші попередники, маємо напружувати в нових реаліях якісний матеріал, який би міг і мав лягти в основу розбудови української національної держави».

Ініціатор уже третіх Бандерівських читань директор НАЦ «УССД», депутат Київської міської ради **Юрій Сиротюк** зацентрував увагу на вагомості теоретичного обґрунтування як інтелектуальної зброї українських націоналістів. Необхідним для цього є вийти з політичної площини та об'єднати представників різних націоналістичних середовищ, аби сформувані бачення, як має розвиватися національна, а не безлика Українська держава.

Слова підтримки організаторам заходу висловили: **Андрій Гевко**, заступник Міністра освіти і науки України, **Тарас Гребеняк**, голова правління МБУ «Центр національного відродження», озвучив привітання від голови ОУН (р) Стефана Романіва, **Володимир Тиліщак**, заступник голови Українського інституту національної пам'яті, **Богдан Червак**, голова ОУН, перший заступник голови Держкомтелерадіо, **Олег Тягнибок**, голова ВО «Свобода», **Степан Брацюнь**, голова Конгресу українських націоналістів, **Андрій Ілленко**, народний депутат України, **Ярослав Дума**, тереновий провідник ОУН (р) Австралії.

На історичних передумовах та внеску ідеологічно-програмових засад українського націоналізму у боротьбі за державу зосередив увагу сучасний ідеолог націоналізму **Олександр Сич**, голова Івано-Франківської обласної ради. Розвінчуванню міфів щодо Акта відновлення державності 30 червня 1941 року присвятив свій виступ **Іван Патриляк**, декан

історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Про концепцію української державності в програмових документах ОУН говорив у своєму виступі **Віктор Рог**, головний редактор газети «Шлях перемоги». До обговорення долучилися також історики, політологи та філософи з Києва, Львова, Запоріжжя, Дрогобича, Мелітополя, Івано-Франківська, зокрема: **Микола Посівнич**, науковий співробітник Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, **Петро Іванишин**, професор Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, **Олег Баган**, доцент Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Ситуація ставить питання, якою має бути Українська держава ХХ століття. Становлення державності триває, військова ситуація, економічні та політичні проблеми, необхідність нейтралізації загроз «руського міра» потребують напрацювання якісного матеріалу у побудові держави, органів виконавчої влади,

місцевого самоврядування. Для цього важливо почути думку теоретиків та практиків українського націоналізму ХХ століття та сучасників, щоб об'єднати та популяризувати ідеї правого руху.

Під час другої частини дискусії учасники обговорювали проблеми: як реалізувати проект національної держави; зберегти і утвердити суб'єктність України та ідентичність української нації; яким має бути геополітичне позиціонування Української держави; якими є оптимальні моделі державного устрою; якою б мала бути соціальна та культурна політика держави; якою повинна бути політика використання природних ресурсів. Експертами усєї частини виступили: **Андрій Ілленко**, народний депутат України VII–VIII скликань, **Ростислав Мартинюк**, журналіст, заступник голови Київського товариства

«Ерзянь Вал», **Андрій Мохник**, заступник голови ВО «Свобода», народний депутат України VII скликання, міністр екології та природних ресурсів (2014 р.), **Сергій Здіорук**, завідувач відділу гуманітарної безпеки Національного інституту стратегічних досліджень, **Дмитро Савченко**, філософ, **Ігор Загребельний**, публіцист.

Під час Бандерівських читань лунали патріотичні пісні у виконанні кобзарів – Тараса Компаніченка та Тараса Силенка, відбулася презентація колекції особистих речей Ярослава Стецька та виставка скульптурних портретів Степана Бандери.

Тетяна БОЙКО

кандидат філософських наук,
завідувач відділу освітніх технологій
та популяризації українознавства НДІУ

